

SAHİBİ

İst. Yük. İslâm Enstitüsü Mezunları
Cemiyeti Başkanı

Mustafa PEKTUT

★

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Cahid BALTACI

★

İDARE MÜDÜRÜ

Hüseyin ERDEM

★

TEMSİLCİLERİMİZ

Ankara: Rıza ÖZSU

Konya: Ali MARAŞLIGİL

Kayseri: İsmail ELİUZ

İzmir: Ali ARSLAN

Erzurum: N. Tayyar TAŞ

★

İDAREHANE

Nuruosmaniye Cad. No: 8/6

Telf.: 22 46 02 Cağaloğlu — İST.

Haberleşme ve Havale

P.K. 1315 SİRKECİ — İSTANBUL

★

ABONE VE İLÂN

Yıllık 12 sayı 40 TL.

Altı aylık 6 sayı 20 TL.

Yabancı memleketlere posta ve kurtasiye ücreti eklenir.

Her türlü reklâm ve ilânlar özel tarifeye tabidir.

★

Yıl: 3 — Sayı: 28

Tarih: 10/2/1973

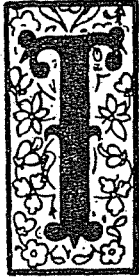
Dizgi — Baskı

İrfan Matbaası — İST.

Edebiyat

İslâmî Türk Edebiyatı Zaviyesinden Edebiyatımız

Dr. Neclâ PEKOLCAY
İst. Yüks. İslâm Enstitüsü
Öğretim Üyesi

ÜRK Edebiyatını, eski devirlerden bu yana ikiye ayıranlar, halk edebiyatı ve yüksek zümre edebiyatı adı altında iki zümre edebiyatı olarak mü-talaa edenler bulunmuştur. Bu görüş tarzı, İslâmî eserler dışında bir edebiyat için kısmen doğru sayılabilir, fakat İslâmî eserler için böyle bir mü-talayı doğru saymak imkânsızdır. Çünkü, İslâmî-yette tevazu ön plandadır. Bu sebeple de, kalemi-ni İslâmiyetin hizmetine terk etmiş hiç bir şair veya edib, eserlerini İslâmî zaviyenin dışına bilerek taşımak istemez. Fakat şehirde yetişmiş olan ve yaşayan bir mutasavvıf yahut tarikat seyhi tabii ki daha mütekâmil bir dil ve üslûpla yazar; hatta bazan o mühitte kullanılması alışkanlık halinde bulunduğundan —Mevlâna gibi— Farsça da yazar. Diğer taraftan, gö-çebe Türk topluluğu arasında yaşayan veya tarikatını kurmuş olan bir mutasavvıf, hitap edeceği zümrenin anlayabileceği bir dil ve üslûpla eserler verir (Ahmet Yesevî, Yunus gibi).

Tekke edebiyatını ve halk edebiyatını da birbirine karıştırmamak gerekir. Halka dönük eserler vermiş olan bir muta-savvıf bir ozan değildir. Ayrı bir gayenin hizmetkârıdır.

XVII. asırdan sonra gelişen âşık tarzı ise, halk edebiyatı, tekke edebiyatı ve divan edebiyatının karışımı olup, bir zümre edebiyatı mahiyetini taşımaktadır. XVIII. asrın sonlarında ve mazmunlariyle divan edebiyatına mal olmaya başlayan âşık edebiyatının en kuvvetli şâiri olarak gösterilen Erzurumlu Emrah'la bunu açıkça görmek mümkündür. (Bkz. Köprülü-zâde Mehmet Fuad, XIX asır saz şairlerinden Erzurumlu Emrah. İst. 1929).

